

НЕ ВДОМА

Війна для Валі почалася зі страху. Важким вібруючим гулом двигунів винищувачів він вдерся незвано й безкомпромісно до її дитячих ще, ніжних сновидінь. Безжалісно розвіяв їхній млосний серпанок. Без загравань повернув її до реальності, що віднині стане для цілої країни страшнішою за найгірше нічне жахіття.

Валя підхопилася з ліжка. У кімнаті було ще зовсім сіро. Тьмяний лютневий світанок. Від децибелів в'язкого ревіння літаків мурашило по спині. Здавалося, колекція порцелянових

квітів на полицках ось-ось розкришиться на порох — наче пилок із крилець казкової феї — усіх відтінків сріблястого й золотого.

Вона кинулася до вікна. У п'ятиповерхівці навпроти такі ж налякані й розгублені люди визирають у вікна. Топчуться на балконах, спантеличено кутаючись у халати, задержавши голови у вранішнє небо.

— Валю... — почула вона позаду голос Слави, але не озирнулася й не відповіла, не спроможна відірвати погляду від вікна.

Слава підійшов і став поруч. Мама заспокійливо обійняла її за плечі.

— Що, почалося, так? — злякано глянула на маму Валя.

Мама видавалася спокійною. Причесана й вдягнена. Зовсім не сонна. Слава теж. Вони працюють уночі. IT-галузь. Для них це норма.

— Ось. Наші. — Слава приклав палець до скла, та Валя й сама побачила.

Темні, схожі на величезні наконечники стріл у небі, винишувачі. Низько-низько. От-от шкрябнуть дах п'ятиповерхівки.

— Гарні. Три... п'ять. — Валя різко відвернулася від вікна.

— Спокійно. Ми знали, — сказав Слава. — Переходимо до плану «А».

Валя стояла в затінку офісного фікуса, виплеканого спекотним неаполітанським сонцем до величезних розмірів. Залізні ворота. Широкий двір, занижений бруківкою, розгорнув перед нею свою теракотову серцевину. Бруківка виковзана часом, блискуча під середземноморськими променями. Обабіч — невисокі деревця. Усі — в яскравих булавах жовтих лимонів на тонкому вітті...

Пів години тому Валя зморено зійшла східцями спорожнілого автобуса на землю Південної Італії. Неаполь — кінцева зупинка. Її зустрічали двоє. Італійка Марієлла, приємна та мила, — патронеса прихистку, і ще одна. Українка. Валя так і не добрала, хто вона й чому тут. Гостра. Напружена. Живе десь поряд. Ще й ім'я в неї дивне — Квітка.

Водії Серджіо й Нелло, перекинувшись із Марієллою кількома голосними, емоційними реченнями, помахали Валі на прощання та й поїхали собі, обережно вирулюючи пультман¹ вузькою вуличкою.

— Як ти, сонечко? Стомилася? — питала її українка, тримаючи поперед себе громіздку коричневу коробку — передачу для когось місцевого, що її вручили водіям іще в Римі.

— Не знаю, — чула Валя неначе збоку свій байдужий, згаслий голос.

— Нічого. Відпочинеш, познайомишся з місцевим колоритом, а там і перемога.

— Думаєте?

— Аякже. Ти й скучити за своїми не встигнеш.

— Я вже за ними скучила, — тихо відказала їй Валя.

— Розумію, сонечко. Тримайся. А ми вже й прийшли. Ось твоя вілла...

На мерехтливому відео в телефоні схвильована молодь просто з вікна автівки, що несеться повз ворожу бронетехніку, кидає пляшку «Бандера-смузі». Пляшка розбивається, розливає вогонь на бойову машину піхоти. Молодь закріплює свій успіх, викрикуючи щедрю лайку на адресу ворога. Валя зупинила відео.

¹ Автобус (італ.).

«Мамо, я дуже скучила. Бережи себе та Славу», — швидко надрукувала в сімейному чаті вона. Відправила.

Окинула поглядом подвір'я.

«Та де ж вони? Скільки можна?»

Маріелла й Квітка пішли залагодити щось із поселенням, а Валю залишили з речами чекати.

Дівчина стомлено заплющила очі, прислухаючись до зовсім іще чужих, незнайомих звуків, якими була густо засіяна тиша. Щебет пташок, голосний і заливистий. Поскрипуючи, чудернацькі сосни-щітки кошлатили віття високо вгорі, ніби підсаджували небо й робили його вищим.

Валя сіла на валізу. Зітхнула: втома. Усе навколо надто яскраве. Забагато фарб, забагато світла. Хотілося залізити в якусь темну нору й заснути там навіки.

Збиваючи Валю з її понурих роздумів, десь у глибині двору, за оберемками смарагдових лимонових дерев, тріснула гілка — і наступної миті з'явилася вона. Спочатку Валя почула неголосне, веселе мугикання й лише потім побачила її.

Дівчина була хіба трішки старша за неї. Років чотирнадцяти. Коротке темне злегка хвилясте асиметричне каре. Смаглява аж до золотого шкіра. Вона йшла, тихенько наспівуючи щось своє, і наче навмисне оминала Валю поглядом. Не помічала. Та то тільки здавалося.

— Чао, бйонда¹. — Дівчина несподівано зупинилася напроти Валі. Насмішкувато схилила голову набік, придивляючись до неї своїми хитрими лисячими очима.

«Італійка?» — подумала Валя й несміливо відповіла:

¹ «Привіт, білявка» (*ital.*).

— Чао.

— Це ти новенька?

«Не італійка».

— Я.

— Мене ба прислала.

— Хто це — ба?

— Управителька цієї вілли — моя ба. Синьйора Людовіка.

— Хіба управителька не Маріелла?

— Маріелла — власниця. Це її вілла. А ба тут бос. Усім керує.

— Ясно. — Валі було глибоко байдуже.

— Поки вони там із документами розпетляють, я відведу тебе у твою кімнату. Твій шмот?

Дівчина, не чекаючи відповіді, підняла велику «римську» коробку, і Валя встигла завважити барвисті клаптики пластиру, яким були обмотані кінчики її тонких пальців. Три на лівій руці й чотири — на правій.

— Це не моя коробка, — попередила її Валя.

— Знаю, — байдуже відповіла дівчина й попрямувала бруківкою в гліб двору.

— Це з Рима, — уточнила Валя, просто щоб не мовчати. Щоб не було паузи в розмові.

— Знаю, — знову відказала дівчина. — Я Марго.

— Валя.

Марго озирнулася на неї жвавим, метким поглядом. Грайлива, хитра усмішка наперед заспойлерила те, що дівчина збиралася сказати.

— Ну так, так, — кивнула Валя, випереджаючи незручні, уже заїжджені слова на свою адресу; вона чула це мільйон разів. — Я знаю. Не найпопулярніше тепер ім'я.

— Це ти сказала. Не я. Я вершина ввічливості. Але не напружуйся. Валентина в Італії — нормальне місцеве ім'я.

— Це на честь бабусі по мамі, — вирішила додати Валя, запізно розуміючи, що слова прозвучали як виправдання.

«То й хай».

Марго призупинилася. Вчепилася у Валю уважним, пильним поглядом.

— Прикинь, мене також хотіли назвати на честь моєї ба. Тобто ба хотіла. А Саня сказав «ок», а сам пішов і записав Маргаритою. Нормально так схожі в нас історії.

— Угу, — кивнула Валя. — А Саня...

— Батько. Мої розбіглися. Давно. Він в Україні. А ми тут. Тепер у мене вітчм. Піпіно.

— Хто?!

— Джузеппе — Піпіно. У них із ма вілла в Римі.

— Караул... Піпіно. — Валина втома на мить відступила.

— Ось тільки не треба. Вони тут усі імена скорочують і перекручують. Це норм.

Валя неспішно йшла за Марго. Котила валізку пласкою потрісканою бруківкою, раз по раз провалюючи коліщатка в рівчаки між камінням. Валізка велика й неповоротка, коліщатка заїдають. Валя з нею ще під час перетину Рави-Руської намучилася.

— Знаєш, Марго, а в мене ж також.

— Що?

— Вітчм. У мене також.

Навіщо вона це сказала? Валя не встигла обдумати свою відповідь. Воно само якось сказалося. Хоча зрозуміло як. То все вона, Марго, винна. Якийсь дивний шарм мала ця різка, навіжена дівчина. Валя дивувалася сама собі, але їй

хотілося, не стримуючись, вибовкати цій зовсім іще незнайомці все, що ховала в думках. Те, що втаємничене й тільки для себе самої.

«А може, то просто стрес? Така реакція на втому?»

— Капець. — Марго зупинилася. Уп'ялася чорними очима їй у лице. Магнетична, шалена енергія линула від дівчини. Пронизувала, освітлювала простір навколо.

— Що?

— Ти як я. Ти бачиш? — видала вона після паузи й далі рушила доріжкою. — Хіба таке буває?

Що відповісти? Хіба мало кого виховують вітчми? Хіба мало кого називали на честь рідні? Чому дивуватися? Валя мовчала. Тільки звук коліщаток по бруківці заповнював паузу.

— Але ок. — Марго труснула головою у хвилястих пасмах. — *Альора*¹. То скажи мені, *бйонда* Валентина, *коме стас*²? Чого так довго до нас збиралася?

— У сенсі «довго»?

— Усі заїхали на початку війни. Понад місяць тому. Що, не хотіла їхати?

— Не хотіла. Я б і зараз не їхала.

— Коротше, випхали.

— Коротше, так.

— А моїй ба з тиждень тому телефонує Маріелла. Питає, чи кімната для тої, з кого все почалося, готова?

— Що почалося? З кого? З мене? — Подив майже прозорою поволокою просочився крізь всеохопне збайдужіння, яке от уже кілька днів відчувала Валя.

¹ Отже (*итал.*).

² Як ти, як справи? (*итал.*)